

Ympäristöministeriö
Kuntaliitto

Asia: kuntien ympäristönsuojelun voimavarat

Ympäristönsuojeluviranhaltijat ry:n (YSV) hallitus on käsitellyt selvitysmies Risto Mansikkamäen kuntien ympäristönsuojeluhallinnon voimavaraselvitystä. Selvityksen laatiminen koetaan YSV:ssä erittäin tärkeäksi lähtökohdaksi tulevaisuuden ympäristöhallinnon kehittämiseksi. Tuntematta selvityksen loppuraportin tämänhetkisiä vaiheita, YSV, joka on toiminut ympäristönsuojelun työntekijöiden yhdyssiteenä jo yli 20 vuotta, haluaa vielä korostaa seuraavia näkökohtia:

On erittäin merkittävää, että tämä selvitys, jota YSV on esittänyt jo aiemmin, on nyt saatu liikkeelle. Yhtä tärkeää on nyt hyödyntää tuloksia ja tuoda julki kuntien ympäristöhallinnon resurssipula ja alati kasvavat tehtävät.

1. Keskeisin ongelma kuntatasolla on ympäristönsuojelun resurssipula. Erityisesti keskiuurissa ja pienissä alle 6000 asukkaan kunnissa henkilöresurssit eivät riitä aina edes lupa- ja valvontatehtäviin, kunnan yleisiin ympäristönsuojelun edistämistehtäviin kaikkein vähiten. Tällä menolla pitkäjänteinen ympäristönsuojelutoiminta kunnissa kärsii, työntekijät palavat loppuun ja myös ympäristöhaittojen kustannukset lisääntyvät, ja ongelmat pahenevat. Kuntalaisten, päätöksentekijöiden ja elinkeinoelämän etu on riittävä neuvonta ja ennaltaehkäisevän työn resursointi kuntien ympäristöhallintolain yleisen edistämisvelvoitteen (KYHL) mukaisesti.

2. Kunnissa tulee toimia oma itsenäinen ympäristönsuojeluviranomainen. Sillä tulee olla resurssit lupa- ja valvonta-asioiden lisäksi myös ympäristönsuojelun näkökohtien esiin ottamiselle kaavoituksessa, kunnan luonnonvarojen käytössä ja kunnan strategioiden ja muiden suunnitelmien laatimisessa. YSV toteaa, että kunnan päättäenäimissä on yleensä selvä luonnontieteellisen tiedon vaje. Ympäristönsuojeluasiiantuntemus tulee saada läpäisyperiaatteella mukaan päätöksentekoon, jolloin luodaan mahdollisuudet tunnistaa mahdolliset haitalliset ympäristövaikutukset jo suunnitteluvaiheessa, ja uusien ympäristöhaittojen synty voidaan estää.

3. Ympäristönsuojelun erityis- ja yleistehtävien hoito on jakamaton kokonaisuus. Ympäristönsuojelun yleistietotaso ja asiantuntemus tulisi taata kaikissa kunnissa.

4. Erityisesti pienillä kunnilla voisi olla lisäresursseina yhteinen ympäristöalan erityisasiantuntija esimerkiksi pohjavesi- asioissa. Aluekeskuksia tulisi kehittää siten, että ne pystyisivät antamaan kunnille erityisesti riittävästi juridista apua joskus vaikeiden ja työläiden hallintomenettelyjen oikeudellisuuden turvaamiseksi..

5. Ympäristöterveydenhoito voi olla erillään kunnan ympäristönsuojelutehtävistä muualla. Esimerkiksi elintarvikevalvonta voitaisiin hoitaa ympäristönsuojelusta erillään seutukunnissa.

Eräiden ympäristöterveydenhuollon tehtävien uusjakoa ympäristönsuojelun kesken tulisi harkita toimivien kokonaisuuksien aikaansaamiseksi esimerkiksi paikallisiin vesihuoltoon liittyvissä erityis- ja yleistehtävissä.

6. Useamman kunnan yhteinen ympäristölautakunta ei ole välttämättä hyvä ratkaisu. Päätöksenteko ja vastuu ympäristönsuojelun edistämisestä tulisi olla mahdollisimman lähellä kuntalaista. Ympäristölupien käsittelyn keskittäminen aluekeskuksista yhä enemmän ympäristölupavirastoille voisi vapauttaa aluekeskusten asiantuntijaresurssien käyttöä nykyistä enemmän kuntien tarpeisiin.

23.2.2004 ysv pj ja siht

YSV:n puolesta

Suvi Haaparanta
sihteeri